

INGERIMAAL AVATI SAMMAS STALINI OHVRITELE

Septembrikuu viimasel vendi, kes olid rebitud kodu-
päeval avati Kurkula pool-
saarel, mõnisteist kilomeetrit
kunagisest Eesti piirist, mä-
lestussammas stalinliku
terrori ohvritele. Mälestus-
sammas asub Kirjamo ja
Konnu külade vahele jääval
kalmistul, kenas männisalus
suure maantee ääres. Tahu-
tud punasest Karjala gra-
niidist, kõrgust pisut alla ka-
he meetri. Esiküljele on gra-
veeritud soome- ja venekeel-
ne tekst: 1930.—1940. aastail
süütult surmamääratute mä-
lestuseks. Mälestusmärgi
ümbrus on kenasti kujun-
datud, selle juurde viiva tee-
raja ääres on neli plaati,
millel kirjas 101 vangistatu
ja kaduma jäänu nimed.

Avamisele oli rahvast ko-
gunenud palju, Eestist oli
tuldud ligi saja isikliku
autoga. Ingerimaalasi oli ise-
gi Kasahstanist ja Krasno-
jarski kraist. Uduatas sadada,
ent vilets ilm ei seganud se-
da mure- ja rõõmupidu. Oli
muret ja leina. Mälestati
isasid ja emasid, õdesid ja

soojusest ja saadetud Uura-
litesse ja Kolõmale, Hibii-
nidesse ja Kasahstani, kust
paljudel tagasiteed ei olnud.
Esialgu vaid väikese osa ko-
dust viidute nimed olid kivi-
tahvlitele jäädvustatud. Tu-
handed hukkusid süütult ja
needki, kes jäid, on koduta
tänapäevani.

Rõõmupüha oli aga see-
pärast, et nii mõnigi kohtas
omakseid ja tuttavaid, keda
polnud näinud aastaid.
Peeti kõnesid, enamasti soo-
me keeles, sest emakeelt po-
le veel päriselt unustatud.
Võimude poolt tervitas Kin-
gissepa rajooni täitevkomitee
kultuuriosakonna juha-
taja. Laulis Narva kiriku-
koor.

Raske ja tänuväärt töö tegi
ära toimkond, kelle eesotsas
oli narvalane, pensionär Lyy-
li Yllö. Raha samba jaoks
saadi korjanduse teel, iga-
üks andis poolsada rubla.
Tänu kõigile, kes aitasid
suure töö lõpule viia.

Johannes HARAKKA